

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ

Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т

МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі

20 __ жылғы «__» _____

№ _____

010000, Астана, Мажиліс Парламента

«__» _____ 20 __ года

03.05.2023 ж. жарияланды

**Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
бірінші орынбасары
Р.В. Склярға**

Депутаттық сауал

Құрметті Роман Васильевич!

Президент Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев моноқалаларды дамытуға, өмір сүру үшін қолайлы орта жасауға және оларда тұру сапасын арттыруға ерекше көңіл бөлуде.

Қазіргі таңда Қазақстанда 27 моноқала бар және оларда 1,4 млн. адам тұрады. Көбісінде ұқсас, шешілмеген проблемалар аз емес. Негізгілері – тұратын жерінен көшіп кету, халық санының азаюы, жоғары жұмыссыздық деңгейі, инженерлік, көлік инфрақұрылымның тозуы және әлеуметтік инфрақұрылымның жетіспеушілігі мен төмен материалдық-техникалық қамтылуы.

Мысалға, Екібастұз, Кентау және Арқалық қалаларында су желілері, канализациялық, жылу және электрмен жабдықтау жүйелердің тозу мөлшері 85% астамды құрайды. Арқалықта жолдардың 80% артығы қанағаттандырылықсыз жағдайда, ал бала өлімі көрсеткішінің өсуі 2022 жылы алдындағы жылмен салыстырғанда 40% артқан. Оның негізгі себептері – медицина кадрларының тапшылығы мен денсаулық сақтау мекемелерінің материалдық-техникалық базасы деңгейінің төмендігі. Нәтижесінде халықтың 50 % астамы басқа өңірлерге көшіп кетуге мәжбүр болды.

Бұл ретте дәл сондай проблемалары бар Қостанай облысының Амангелді, Жангельдин сияқты алшақ аудандары үшін сонау Торғай облысы кезінен бері Арқалық стратегиялық маңызды болып табылады. Соған ұқсас жағдай Қазақстанның басқа да моноқалаларында қалыптасқан, кейбірлері бойынша келешекте ауыл қылып қайта құру мәселесі туындауы мүмкін (Серебрянск, Қаражал қ.к).

Осыған орай, ұлттық экономика министрлігі мен әкімдіктер Алтай, Балқаш, Жаңатас, Қаратау, Лисаковск, Риддер, Серебрянск, Степногорск және Арқалық сияқты 10 қаланы әлеуметтік-экономикалық дамытудың 2023-

2027 жылдарға арналған кешенді жоспарын әзірлеген. Осы күнге дейін ол жаспарларды Үкімет әлі бекіткен жоқ. Яғни, 2023 жылдан бастап іске асырылуы тиіс Кешенді жоспарлар әлі орындалмай отыр.

Бұл мәселе «АМАНАТ» партиясының сайлауалды үгіт-насихат жұмысы барысында моноқалалардың жұртшылығымен болған кездесулерде аз көтерілген жоқ. Жоспарларды уақтылы қабылдау шағын және орта бизнестің жаңа субъектілерін ашумен өңірге өнеркәсіптік өндіріс көлемін ұлғайтуға және жеке инвестициялар тартуға, білім беру, денсаулық сақтау, мәдениет және спорт объектілерінде қолайлы жағдайлар жасауға, сондай-ақ халықты орталықтандырылған сумен қамтуды жақсартуға, халықтың кетуін азайтып қана қоймай көшіп кеткендердің қайта оралуы үшін жағдай жасауға мүмкіндіктер береді деп болжануда.

Жоғарыда айтылғандарға байланысты моноқалалар және олардың жанындағы аудандардың дамуы үшін аталған Кешенді жоспарлар жобаларын Үкіметтің бекітуін жеделдету және оны іске асыруға кірісу қажет деп санаймыз.

Сізден осы депутаттық сауалды қарауды және жауапты заңнамада белгіленген мерзімде ұсынуды сұраймыз.

Құрметпен,

**«АМАНАТ» партиясы
фракциясының депутаттары**

**Б. Бейсенғалиев
А. Рау
Е. Смышляева
М. Жайымбетов
А. Мысырәлімова
Е. Әбдиев**

**«Қазақстан Халық партиясы»
фракциясының депутаты**

К. Сейтжан

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ

Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т

МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі

20 __ жылғы «__» _____

№ _____

Оғлашен 03.05.2023

010000, Астана, Мажиліс Парламенті

«__» _____ 20__ года

**Первому заместителю
Премьер-Министра
Республики Казахстан
Скляру Р.В.**

Депутатский запрос

Уважаемый Роман Васильевич!

Президент Касым-Жомарт Кемелевич Токаев уделяет особое внимание развитию моногородов, созданию комфортной для проживания среды и повышению качества их жизни.

В настоящее время в Казахстане насчитывается 27 моногородов, в которых проживают 1,4 млн. человек. И, во многих из них имеются немало схожих, нерешенных проблем. Основные – это отток и снижение численности населения, высокий уровень безработицы, износ инженерной и транспортной инфраструктуры, недостаток и низкая материально-техническая обеспеченность социальной инфраструктуры.

К примеру, в городах Экибастуз, Кентау и Аркалык уровень изношенности водопроводных, канализационных, тепловых и сетей электроснабжения составляет выше 85%. В Аркалыке более 80% дорог находятся в неудовлетворительном состоянии, а рост показателя младенческой смертности в 2022 году по сравнению с предыдущим увеличился на 40%. Основные причины – дефицит медицинских кадров и низкий уровень материально-технической базы учреждений здравоохранения. В результате более 50% населения вынуждена была выехать в другие регионы.

При этом, Аркалык еще со времен Торгайской области, является стратегически важным городом для отдаленных районов Костанайской области, как Амангельдинский и Жангельдинский, в которых те же проблемы. Похожая ситуация сложилась и в других моногородах Казахстана, по некоторым из которых в перспективе возможно станет вопрос в преобразование в село (г.г. Серебрянск, Каражал).

В этой связи министерством национальной экономики и акиматами разработаны проекты Комплексных планов социально-экономического развития 10 городов, как Алтай, Балхаш, Жанатас, Житикара, Каратау,

Лисаковск, Риддер, Серебрянск, Степногорск и Аркалык на 2023-2027 годы. На сегодняшний день эти планы еще не утверждены Правительством. То есть, Комплексные планы, реализация, которых должна была начаться с 2023 года, до сих пор не исполняются.

Этот вопрос не раз поднимался в ходе предвыборных встреч партии «АМАНАТ» с общественностью моногородов. Своевременное принятие планов позволит увеличить объем промышленного производства и привлечения частных инвестиций в моногорода с открытием новых субъектов малого и среднего бизнеса, создать благоприятные условия в объектах образования, здравоохранения, культуры и спорта, а также улучшить охват населения централизованным водоснабжением и снизить не только отток населения, но и создать условия для возвращения переехавших обратно.

В связи с вышеизложенным, считаем необходимым ускорить утверждение Правительством указанных проектов Комплексного плана для развития моногородов, прилегающих к ним районов и приступить к его реализации.

С уважением,

**Депутаты фракции
партии «АМАНАТ»**

**Б. Бейсенгалиев
А. Рау
Е. Смышляева
М. Жайымбетов
А. Мусралимова
Е. Абдиев**

**Депутат фракции
«Народная партия Казахстана»**

К. Сейтжан